

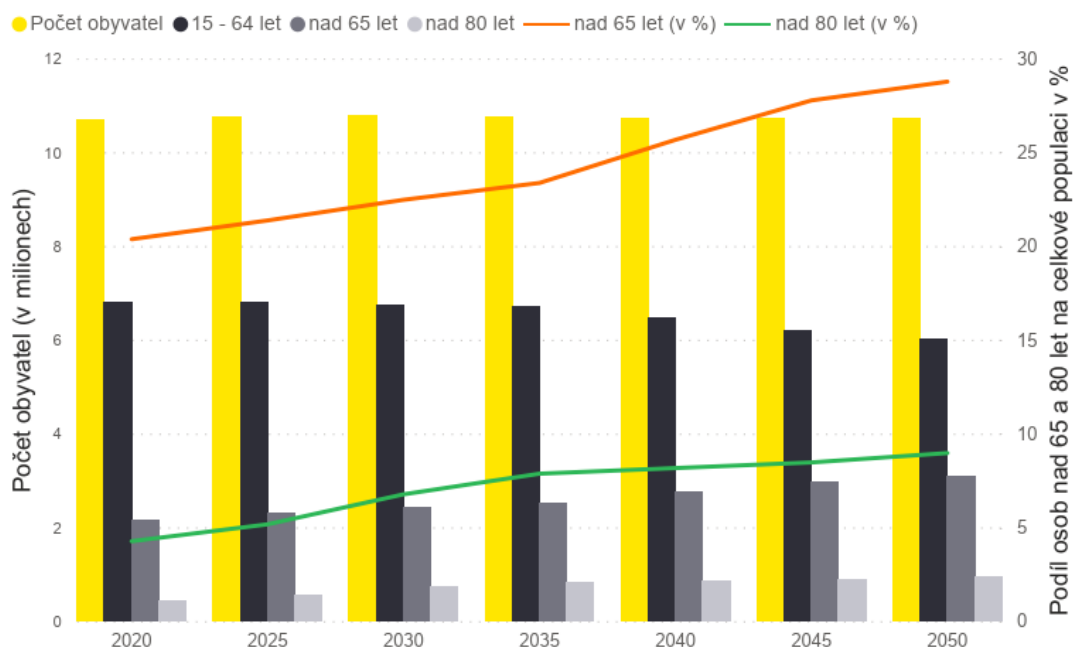
1

Obyvatelstvo České republiky stárne

Při stávajícím tempu růstu počtu obyvatel se počet seniorů v roce 2050 zvýší ze současných 2,1 mil. (20 % z celkové populace) na 3,1 mil. (29 %).

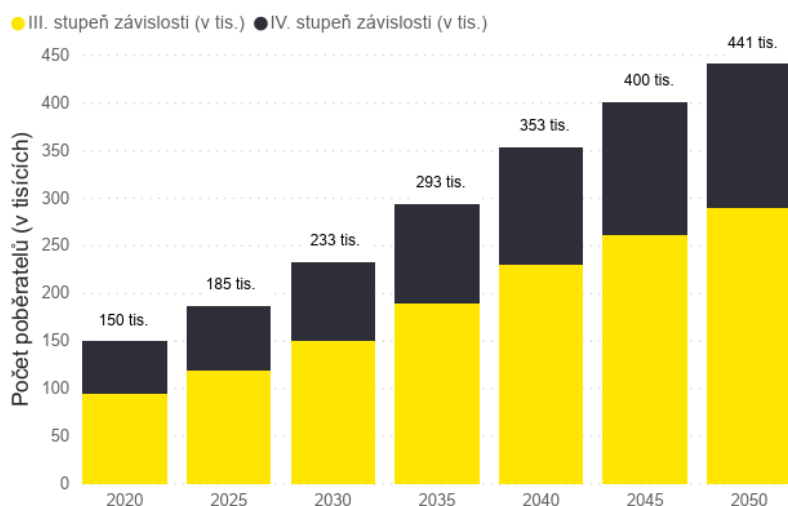
Ve věkové skupině nad 80 let dojde k nárůstu ze současných 441 tis. (4 % z celkové populace) na 963 tis. (9 %) v roce 2050.

Do roku 2050
vzroste
populace nad
65 let o 1 mil.
osob, populace
nad 80 let o
522 tis.

Graf 1 Vývoj obyvatelstva se zaměřením na cílové skupiny v letech 2020-2050.

V souvislosti s růstem počtu seniorů lze očekávat, že se v příštích 30 letech zvýší počet osob závislých na péči (příjemců příspěvku na péči) až o 306 tis., oproti 135 tis. v roce 2018 (zdroj: Horecký & Průša, 2019).

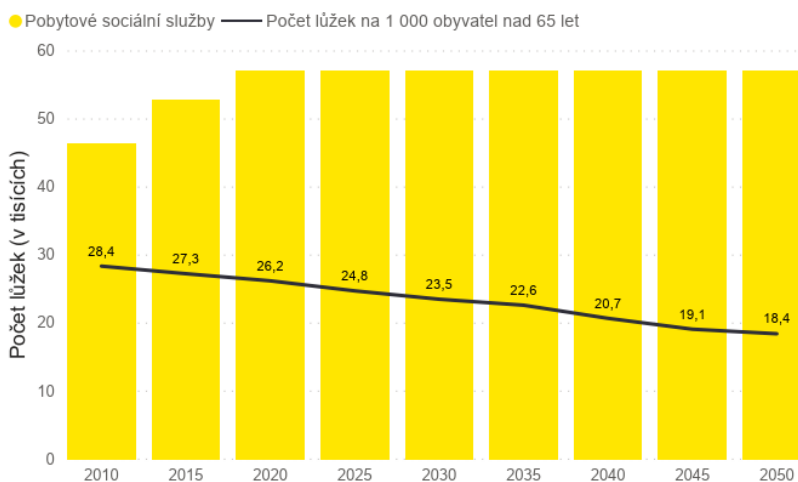
Graf 2 Očekávaný vývoj počtu příjemců na péči ve III. a IV. stupni závislosti od roku 2050 (zdroj dat: Horecký & Průša, 2019).

Počet příjemců
příspěvku na
péči se do roku
2050 zvýší až
3,2krát oproti
současnosti.

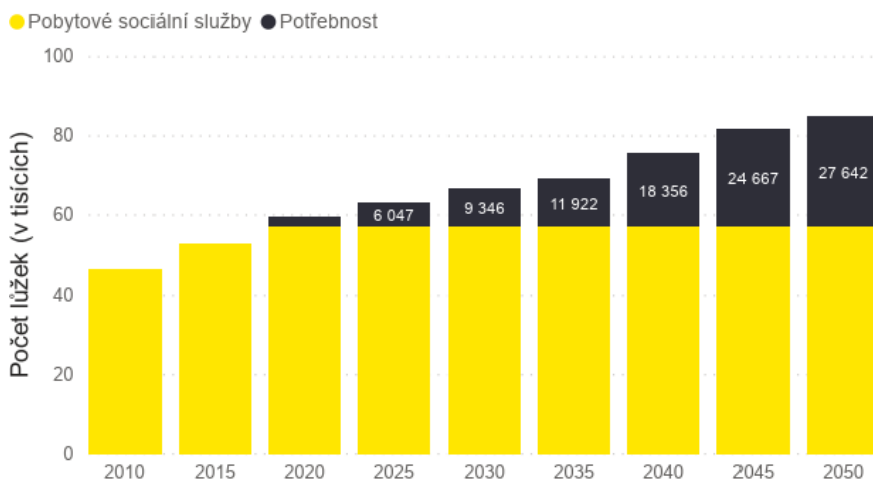
2

Pokrytí sociálními službami klesá a jejich potřeba roste

V roce 2018 připadalo na 1 místo v domově 37 seniorů. Do budoucna toto číslo poroste.

Graf 1 Pokud se kapacity pobytových sociálních služeb nebudou rozšiřovat v souvislosti s rostoucí seniorskou populací a počet lůžek zůstane konstantní, pokrytí sociálními službami bude nadále klesat. Do roku 2050 by kleslo ze současných 27 na 18,4 lůžka na 1 000 obyvatel nad 65 let.

Pro udržení stávajícího pokrytí se musí do roku 2050 vybudovat 27,6 tis. lůžek v pobytových sociálních službách.

Graf 2 V souvislosti s nárůstem seniorské populace bude pro udržení stávajícího pokrytí do roku 2050 potřeba postavit dalších 27,6 tisíc míst, k současným 57,1 tis.

V posledních 5 letech se o růst počtu lůžek zasloužili soukromí poskytovatelé (neziskové organizace a obchodní společnosti). Kraje a obce (státní poskytovatelé) nové kapacity nevytvářejí.

Počet lůžek	2013	2018	Rozdíl
Státní	41 649	41 520	- 129
Nestátní - církevní	3 073	3 053	- 20
Soukromí	5 417	12 550	+ 7 133

3

Nové kapacity budou vyžadovat investice ve výši minimálně 70 mld. Kč

Udržení alespoň stejného pokrytí sociálních služeb jako dnes bude vyžadovat do roku 2050 zvýšené investice (pro odhady níže uvedené nebyla zohledněna míra inflace):

Odhadovaný investiční náklad na vybudování těchto kapacit:

41,4 mld. Kč

(27,6 tis. míst x 1,5 mil. Kč)

Odhadovaný investiční náklad na obnovu stávajících kapacit:

28,6 mld. Kč

(57,1 tis. míst x 0,5 mil. Kč)

→ **celkové investiční náklady 70 mld. Kč**

Odhadovaný náklad na provozování těchto kapacit:

domovy pro seniory: 7,1 mld. Kč ročně

(17,9 tis. lůžek x 398 tis. Kč náklad na lůžko)

domovy se zvláštním režimem: 4,6 mld. Kč ročně

(9,7 tis. lůžek x 470 tis. Kč náklad na lůžko)

→ **celkové provozní náklady 11,7 mld. Kč ročně**

Odhadovaný počet zaměstnanců potřebných pro dané kapacity:

→ **navýšení o cca 25 tisíc** (ze současných 48 tis. na 73 tis. v roce 2050)

4

System sociálních služeb potřebuje zásadní změny

Obecné předpoklady rozvoje sociálního systému

Transparentní financování

Rovné podmínky pro všechny poskytovatele sociálních služeb.

Právní jistota

Předvídatelnost systému, transparentnost pravidel a podmínek vstupu do sítě, možnost odvolání.

Konkurenční prostředí

Podpora svobodné volby klienta sociální služby, příspěvek státu následuje klienta, nikoliv zařízení (jako např. ve školství).

Podpora rozvoje všech sociálních služeb.

Zapojení soukromého sektoru do budování sítě sociálních služeb

Soukromý sektor buduje v posledních letech kapacity sociálních služeb nejvíce.

Přináší do sektoru zdravou konkurenci.

Přítomnost soukromého sektoru je standardem západních trhů (Eurofound, 2017).

Nedostatky současného systému a návrhy opatření

Současný stav	Krátkodobá změna	Dlouhodobá perspektiva
Netransparentní tvorba krajských sítí soc. služeb. Několik různých systémů bez možnosti odvolání ve správním řízení.	Jedna centralizovaná síť soc. služeb s transparentním zařazením poskytovatelů dle předem daných podmínek s možností odvolání.	Redefinice systému. Platba následuje klienta, nikoliv zařízení (podpora klienta a jeho svobodné volby).
Rozdílná výše příspěvku na péči v pobytových sociálních službách vs. v domácím prostředí.	Sjednocení příspěvku na péči mezi pobytovými zařízeními a domácím prostředím.	Příspěvek na péči jako náhrada netransparentního systému dotací.
Skrytá veřejná podpora veřejných poskytovatelů v rámci provozních a investičních nákladů, která narušuje konkurenční prostředí (např. veřejní poskytovatelé často poskytují soc. služby v budově zřizovatele, bez nákladů na nájemné).	Propočet dotace by měl reflektovat všechny skutečné náklady dané sociální služby, ať už provozní či investiční.	
Nejistota a nepředvídatelnost systému financování - zařazení do sítě a výše dotace se může z roku na rok měnit. Velmi vysoké investiční náklady na budování pobytových zařízení přitom vyžadují dlouhodobou předvídatelnost.	Centralizace sítě a dlouhodobá předvídatelnost finančního modelu.	Redefinice systému. Platba následuje klienta a ne zařízení (podpora svobodné volby klienta).
Tlak na deinstitucionalizaci bez ohledu na potřeby klienta a ekonomickou realitu.	Podporovat svobodnou volbu klienta, kdy ne každý klient může nebo chce zůstat v domácím prostředí. Podporovat rozvoj všech soc. služeb, včetně služeb komunitního typu tak, aby senioři mohli zůstat co nejdéle v přirozeném prostředí.	
Neefektivní vynakládání veřejných zdrojů na budování a provozování sítě soc. služeb (např. investiční náklady veřejných subjektů převyšující 3 mil. Kč na lůžko).	Systém kontroly zajišťující, že jednotliví poskytovatelé soc. služeb nakládají s veřejnými prostředky jako dobří hospodáři.	
Chybějící definice materiálně technického standardu.	Jasná definice materiálně technického standardu s cílem dlouhodobé udržitelnosti a zvyšování kvality poskytovaných služeb.	
Nedostupnost pojištění pokrývajícího budoucí potřebu klienta využívání soc. služeb.	Zavedení produktu připojištění (německý model) na budoucí soc. nepříznivou situaci.	Důchodová reforma.